

Examenul național de bacalaureat 2022

Proba E. c)

Istorie

Simulare

Filiera teoretică, profil umanist, toate specializările; Filiera vocațională - profil artistic, toate specializările; - profil sportiv, toate specializările; - profil pedagogic, specializările: bibliotecar-documentarist, instructor-animator, instructor pentru activități extrașcolare, pedagog școlar, educator-puericultor; - profil teologic, toate specializările.

- Toate subiectele sunt obligatorii. Se acordă zece puncte din oficiu.
- Timpul de lucru efectiv este de trei ore.

I. TÊTEL

(30 punct)

Olvassa el figyelmesen az alábbi forrásokat:

A. „A XIII. és XIV. század fordulóján a Magyar Királyság belső válsága annyira súlyos volt, hogy az Anjou-házból származó Károly Róbert királynak (1308-1342) is több mint másfél évtizedre volt szüksége ahhoz, hogy visszaállítsa a központi hatalom ellenőrzését a királyság egész területe felett. Károly Róbert hatalmának fokozatos megerősödése veszélyt jelentett Basarabra, aki kihasználta Magyarország belső problémáit és elfoglalta a Szörényi Bánságot (*Banatul Severinului*). Az 1324-es megegyezést annyira nem szánták tartósnak, hogy Magyarország királya 1330-ban elhatározta, hogy katonailag fordítja a maga javára a Kárpátoktól délre levő területek helyzetét. A hadjárat eredménye ismert: a királyi sereg katasztrofális veresége Posada-nál (1330. november 9-12). [...] Hasonlóan a román történelem többi eseményéhez, nem maga az ütközet döntötte el a hadjárat kimenetelét. Az évnek ebben a szakaszában a király próbálkozása Havasalföld (*Țara Românească*) alávetésére eleve kudarcra volt ítélve, a királyi sereg annak lehetősége nélkül vonult vissza Argeș vára alól, hogy az év vége fele járva újabb támadást indíthasson [Basarab ellen].

(B. Murgescu, *Istorie românească-istorie universală (600-1800)*)

B. „A Posada-i csata szentesítette Havasalföld függetlenségét a magyar koronával szemben és gyökeresen megváltoztatta nemzetközi helyzetét. Azzal, hogy egy nagyon válságos pillanatban és szövetségesei segítsége nélkül verte vissza azt a hadjáratot, amelyet a Magyarország királya személyesen vezetett, Basarab tekintélyes pozíciót vívott ki Dél-Kelet Európa politikai színterén. [...] 1331-1332-ben a havasalföldi csapatok részt vettek [...] a bolgárok szövetségeseként azok Bizánc elleni győztes háborújában; és úgy tűnik, hogy ebben az időszakban szerezte vissza Basarab Szörényvárat (*cetatea Severinului*). A Magyarország elleni háború 1335-ben kiújult és jelentősen szélesebb fronton zajlott, a források összecsapásokat említenek a Barcaságban (*Țara Bârsei*) és Szörényvárnál is, azonban ez utóbbi vár végül Havasalföld fennhatósága alatt maradt. 1343-1345-ben, Károly Róbert halála, és fia, Nagy Lajos megkoronázása után, a magyar nyomás fokozódott. Ezúttal Basarab elveszítette Szörényvárat [...]”

(I. A. Pop, I. Bolovan, *Marea istorie ilustrată a României și a Republicii Moldova*)

Válaszoljon a források alapján az alábbi követelményekre:

1. Nevezze meg az **A** forrásban megjelenő, 1330-ban lezajlott csatát. **2 pont**
2. Írjon a **B** forrásból egy, az 1335-1345 között lezajlott eseményekre vonatkozó információt. **2 pont**
3. Nevezze meg a középkori román államot és annak vezetőjét, amelyek az **A** és **B** forrásban is előfordulnak. **6 pont**
4. Írja ki a vizsgalapra annak a forrásnak a betűjelét, amely azt támasztja alá, hogy a havasalföldi és bolgár csapatok szövetségesek. **3 pont**
5. Írjon ki a vizsgalapra az **A.** forrásból két olyan információt, amelyek között ok-okozati összefüggés van, és emelje ki mindkét információ szerepét (*ok*, illetve *okozat*)! **7 pont**
6. Mutasson be két olyan történelmi eseményt, amelyek a központi intézményekre vonatkoznak a románok térségében és a XVI-XVIII században zajlottak. **6 pont**
7. Határozzon meg egy hasonlóságot két helyi autonómia között a XIII. századi román térségből. **4 pont**

II. TÉTEL

(30 pont)

Olvassa el figyelmesen az alábbi forrást:

„Az 1971. júliusi tézisek kihirdetése és a kommunista rendszer 1989. decemberi összeomlása között a Ceaușescu-rendszer lényege ugyanaz maradt: a neosztálinizmus és a szocializmust hirdető nacionalizmus. Bizonyos értelemben a Gheorghiu-Dej rendszer utolsó éveit is ezek jellemzik. [...] Valószínűleg a személyi kultusz volt a Ceaușescu-rendszer meghatározó vonása [...]. A sajtóban, a televízióban és a nyilvános üléseken is ő állt a figyelem középpontjában [...]. A személyi kultusz által támasztott feltételek mellett a Kommunista Párt bizonyos értelemben elveszítette a változást hozó szerepét, amelyet a hatalom első két évtizedében megtartott. [...]

A gazdaság a lenyűgöző növekedés ellenére a gyengeség növekvő jeleit mutatja, és az 1980-as évek elején elkezdett összeomlani. [...] Ceaușescu idejében az iparosítási törekvés könyörtelen volt, és a végletekig erőltették. Az ő elképzelése szerint a nehézipar több előnnyel járna: megalapozná az új kommunista gazdasági rendet, biztosítaná Románia (*România*) autonómiáját a Szovjetunióval való kapcsolatokban, és erősítené az ország nemzetközi helyzetét. Az ipar és különféle vállalkozásai ezért továbbra is elsőbbséget élveztek a tőkebefektetések elosztásában, gyakran a mezőgazdaság és más, látszólag kevésbé fontos gazdasági ágak rovására. Ambiciózus ipari tervei finanszírozása érdekében a rendszer más kormányoktól és nemzetközi pénzügyi intézményektől, például a Nemzetközi Valutaalaptól vett fel kölcsönt. [...] A terv az volt, hogy a külföldi hitelek felhasználásával új vállalkozásokat létesítsenek, és bővítsék a régebbiek termelési kapacitását, majd áruikat a nemzetközi piacon értékesítsék, ami elsősorban a Nyugatot jelentette, a nyereséget pedig hitelek törlesztésére fordítsák. [...]

A *falurendezés*, amelyen Ceaușescu évek óta gondolkodott, most már javában zajlott. A fő cél a falvak *agrotechnikai központokkal* való felváltása és a vidéki lakosság proletárokká alakítása volt. “

(K. Hitchins, *Scurtă istorie a României*)

A forrásból kiindulva válaszoljanak az alábbi követelményekre:

1. Nevezze meg a forrásban említett politikai vezető! **2 pont**
2. Pontosítsa a századot, amelyre az adott forrás vonatkozik! **2 pont**
3. Nevezze meg a forrás alapján a vidékkel kapcsolatosan alkalmazott politikai gyakorlatot és ennek egy célját! **6 pont**
4. Említsen meg a forrás alapján két információt a személyi kultuszra vonatkozóan! **6 pont**
5. Fejtse ki a véleményét az adott forrásból kiindulva Románia iparával kapcsolatosan, és támassza alá a fenti forrásból vett két információval! **10 pont**
6. Érveljen egy megfelelő történelmi ténnyel azon kijelentés mellett, miszerint Romániában „a kommunizmus 1989. decemberi bukása után” bevezetett rendszernek demokratikus jellege volt. (Pontot ér a megfelelő történelmi tény bemutatása, valamint az ok-okozatiságot és a következtetést kifejező szavak használata.) **4 pont**

III. TÉTEL

(30 pont)

Írjon egy megközelítőleg két oldalas esszét a román állam 1801-1930 közötti fejlődéséről, figyelembe véve a következőket:

- nevezzen meg egy, a modern román államra vonatkozó, a XIX. század első felében kidolgozott politikai tervet és említse meg annak egy rendelkezését;
- említsen meg három történelmi eseményt a modern román állammal kapcsolatosan a XIX. század hatodik-hetedik évtizedeiből;
- mutasson be egy történelmi eseményt 1918-ból, amely hozzájárult Nagy Románia (*România Mare*) megvalósításához;
- fejtse ki véleményét az 1919-1930 közötti időszak nagy-romániai demokráciájával kapcsolatosan és támassza ezt alá egy történelmi érveléssel!

Figyelem! Pontot ér a megfelelő történelmi nyelvezet használata, az esszé felépítése, az ok-okozati összefüggések kiemelése, a történelmi érv kidolgozása (megfelelő történelmi tény bemutatása, az ok-okozatiságot és a következtetést kifejező szavak használata), a történelmi események megfelelő időrendi/logikai sorrendjének, valamint a terjedelmi követelményeknek a betartása is.